

Ik ben de Klomp

**De Klomp is een boer.
Wel een hele aardige boer.
Maar wel met een
boer'n accent.**

Aangeboden door

Dit verhaal is onderdeel
van de Europese
Verhalenkoffer.

Meer info?
www.eu.nl -> onderwijs
©Europese Unie

Zo! Goedemorgen of goedemiddag, wat is 't?
Ik moet zo de koeien weer melken, dus...
Excuus dat ik wat stink.
Ik heb het zo goed mogelijk proberen af te spoelen,
maar ik kom net uit de modder.
De naam is Klomp.
Van "Nou breekt m'n klomp", die uitdrukking komt van mij.
Ik ben een van de twee houten klompen van mijn baas, de boer.
Mijn collega mocht even niet mee, want die had zich nog niet
afgespoeld.
Landbouw.
Weten we wat dat is?
Nee, dat is niet dat je op het land een gebouw neerzet!
Dat denken al die knakkers in de stad.
Die hebben nog nooit een grasspriet van dichtbij gezien.
Die denken dat melk uit de fabriek komt.
Die denken dat vlees als hamburger of biefstuk geboren wordt.
Die denken dat de doperwtjes in het potje groeien.
Wij weten wel beter.
Ik ben een ervaren klomp. Ik ga al heel lang mee.
Ik was al klomp toen de opa van mijn baas nog boer was,
dus dan ga ik generaties terug.
Het was oorlog.
Ik zie nog de mensen uit de stad komen op hun fietsen, met
lakens en met andere spullen... om wat aardappels bij ons te
kopen of wat knollen, wat bloemkool.
Negentienveertig, de winter.
De Hongerwinter.
Dat was dan oorlog.
En die oorlog plus een winter er boven op; in de stad was niks
te eten meer.
Na de oorlog zeiden de mensen — waaronder mijn toenmalige
baas — dát nooit meer.

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?
www.eu.nl ► onderwijs
© Europese Unie

Als een land beschaafd is, dan zorgt het er voor dat de mensen op z'n minst een fatsoenlijk maal kunnen eten.

En als we dat als land dan niet redden, dan moeten we dat in de Europese Unie maar regelen.

Dat is dan ook de afspraak geworden in de EU.

Dat we in de EU genoeg voedsel zouden produceren, dat niet te duur was en toch genoeg geld opleverde. Mijn baas, andere bazen en andere boeren zouden daar van kunnen leven.

Ik weet dat nog.

Ik heb dat allemaal gezien.

Kijk, het punt is... als je hier alles met de hand gaat doen, dan ben je zoveel tijd kwijt en zoveel mankracht en zoveel geld... dan kun je niet goedkoop produceren.

Dat begrijpen jullie ook wel.

Al die mensen moeten eten en wonen en dat moeten ze betalen van werk.

Dus kwamen er machines, die de boer veel werk uit handen konden nemen.

Ach, dat heb je vast wel gezien.

Dorsmachines. Melkmachines.

Machines waarmee je hooibalen kunt maken.

En ook dan moet je weer regels met elkaar afspreken.

Want je kunt alles automatiseren... wat de boer doet, blijft natuur.

Je werkt met dieren.

Je werkt met groen.

Met tarwe.

Je kan de koeien automatisch laten melken... en ik zeg je: dat gebeurt op een prachtige manier, hoor. De machine weet waar de uiers zitten en past zich op elke koe aan.

Maar ook dan moet je dus regels hebben dat je op een menswaardige manier met die koeien om blijft gaan, ook al doen mensen het werk niet meer maar de machines.

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?

www.eu.nl ► onderwijs

© Europese Unie

De EU heeft geld gestoken in die machines.

De EU heeft veel geld en energie gestoken in de landbouw.

Omdat iedereen wist: dat voedsel moet goedkoop blijven.

Omdat iedereen wist: als voedsel goedkoop is, kan de hele bevolking voldoende voedsel krijgen.

Na de oorlog wilden de mensen er zeker van zijn dat er voldoende voedsel was voor iedereen. Maar nu er eenmaal voldoende voedsel is, kijkt de EU samen met de boeren vooral naar de kwaliteit van het eten, naar de natuur en dat het met de dieren goed gaat.

Omdat iedereen wist: we hebben die boeren nodig en ze moeten ook geld verdienen.

Er kwamen subsidies voor allerlei zaken om die boeren te helpen.

En niet alleen die boer in Nederland, maar ook in andere landen.

Want als een boer in Frankrijk een subsidie krijgt, dan moet een boer in Nederland die ook krijgen. Anders is het oneerlijke concurrentie... en dan heeft die hele EU geen zin gehad.

Maar daar denk je eigenlijk nooit zo over na.

Terecht.

Ik denk ook niet aan jullie op school als ik door de modder heen loop.

Als ik de geur ruik van de koeien, dan denk ik niet aan een school in de stad.

Dus andersom ook niet.

Maar nou we elkaar even zien, kunnen we het er wel over hebben.

Weet je... ik begrijp het wel: die regels van de EU.

Bijvoorbeeld, hier, op de boerderij.

We hebben dan echt heel veel koeien.

En om het maar eens duidelijk te zeggen: die koeien leveren niet alleen melk.

Die leveren ook iets anders... stront.

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?
www.eu.nl ► onderwijs

© Europese Unie

Ik ken dat van dichtbij, ik sta daar als boerenklomp vaak in.
Geen probleem.
Maar heel veel koeien, dat is heel veel stront.
Nou is koeienstront natuurlijk te gebruiken als mest.
Prima, zou je zeggen.
Niet helemaal waar.
Want het kan zijn dat je zoveel mest hebt, dat je het niet meer
op je eigen land kunt gebruiken. Je krijgt een overschot.
En mest verspreidt kwalijke gassen in de natuur.
En dan wordt die mest plotseling milieuverontreiniging.
Teveel mest is heel slecht voor het milieu.
Dus daar moet je wat mee. Dat moet je opslaan.
Dat moet je verwerken.
En dan komen er weer regels.
Heeft mijn baas het nog knap moeilijk mee gehad.
Moest-ie een bepaalde silo bouwen en die moest ook een
bepaalde ontluchting hebben... en dat kostte allemaal weer
geld. Zo gaan die dingen.
Heeft-ie allemaal gedaan, mijn baas.
Want hij weet dat het moet.
Hij heeft de verhalen van zijn grootvader gehoord.
Over de oorlog en over de honger.
En over “dat nooit meer”.
Maar soms heeft een boer het er knap lastig mee.

Wat er hier aan energie doorgaat.
Ja, met al die machines. Zo’n melkmachine.
Als je honderd koeien moet melken... dat doe je niet met de
elektriciteit van een bureaulampje thuis, hoor.
En wat dan weer kost.
En hoe slecht dat dan weer is voor het milieu.
Heeft-ie een windmolen neergezet.
Die levert genoeg elektriciteit op voor wat we hier
nodig hebben.

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?
www.eu.nl ► onderwijs
© Europese Unie

We leven van de wind. Dat is mooi toch?
En wat we over hebben — want het kan hier stevig waaien —
dat gaat naar de elektriciteitscentrale... verkopen ze dan weer
door aan andere mensen.
Vroeger hadden we veel meer land dan dat we nu hebben.
We hebben minder land nodig.
Dat komt door de machines. En dat komt door de wetenschap,
die kunstmest en bestrijdingsmiddelen ontwikkelde.
We kunnen met minder land uitkomen.
Dus hielden we een stuk land over.
Daar moest de boer wat mee.
Hebben we natuurgebied van gemaakt.
Je denkt: een boerderij is toch sowieso natuurgebied.
Is wel waar, maar op de akker bepaal je natuurlijk
wat jij daar plant.
Wij hebben een gemengd bedrijf hier,
grote akkers en ook melkvee.
Maar nu is er dus ook een stuk grond en daar bepaalt de natuur
zelf wat ze doet.
We laten dat gewoon groeien. Dat is ook geregeld met een
subsidie van de EU, want dat kan een boer zelf allemaal
niet betalen.
Het is daar mooi. We hebben zelfs daar in de buurt
een kleine camping.

Dan komen mensen daar staan met hun tent en die genieten
van de natuur.
En af en toe komen ze hier om verse melk te halen —
dat is veel lekkerder dan uit de fabriek- of andere producten die
we hier hebben.
En vaak trekt de boer mij aan, mij en mijn collega.
En dan leidt hij de kampeerders rond over de boerderij.
Dan vertelt hij over zijn grootvader, en de oorlog.
En over Europa en de subsidies voor de machines.

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?
www.eu.nl ► onderwijs
© Europese Unie

En over hoe de boerderij is veranderd. Hoe die mooier is geworden, en beter...
en hoe er ook dingen zijn verdwenen waarvan het jammer is dat ze er niet meer zijn.
Dat vind ik de mooiste momenten van het jaar.
Ik hou van werken.
Ik hou van strontruimen en van melken en van het drassige land en alles wat de boer mijn baas hier moet doen.
Maar ik hou ook van de verhalen.
Verhalen zijn er om te horen over wat je niet elke dag ziet.
Jij bijvoorbeeld, misschien kom je zelf van de boerderij en dan weet je al wat ik je vertel.
Maar misschien kom jij wel uit de stad en dan hoor je dingen waarvan je denkt:
dat wist ik niet... of daar zou ik wel meer van willen weten.
En dan moet je beseffen dat ik op mijn beurt jouw verhalen van de stad niet ken.
En dat ik die wel zou willen horen.
Dat is voor mij Europa. Dat je naar Frankrijk gaat of naar Spanje.
Of naar Polen of Tsjechië.
En dat je daar verhalen hoort over hoe het daar is.
Zoals jij dan verhalen kunt vertellen over hoe het hier is.
Daarom ben ik trots de klomp van de boer te zijn.
Vanwege de verhalen over de boer, die zijn best doet om voldoende en veilig voedsel te produceren voor ons allemaal, met aandacht voor gezonde dieren en mooie natuur op het platteland. En hoe belangrijk de EU daarbij is geweest!
Ik geloof dat er weer werk aan de winkel is.
We praten nog wel eens met elkaar, is dat een goed idee?
Ik vind van wel!
Tot dan!

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?
www.eu.nl ► onderwijs
© Europese Unie

DE KLOMP

De klomp heeft verteld over de noodzaak om na de oorlog veel voedsel te produceren. Machines maakten het werk op de boerderij makkelijker. Door de groei van de diverse landbouwbedrijven waren er ook meer regels nodig. Zoals voor de koeienmest die slecht is voor het milieu.

Geef antwoord op de volgende vragen:

1. Wat voor boer is de eigenaar van de klomp?
 - hij is varkenshouder
 - hij is pluimveehouder
 - hij is melkveehouder
2. Wanneer was in Nederland “de Hongerwinter”?
 - 1945
 - 1944
 - 1943
3. Wat werd na de Hongerwinter in de Europese Unie afgesproken?
 - dat er voedsel uit landen buiten Europa moest komen
 - dat er voor iedereen in Europa voldoende en betaalbaar voedsel moest zijn
 - dat de boeren meer grond moesten krijgen
4. Wat moesten de boeren doen om voldoende en betaalbaar voedsel te kunnen produceren?
 - ze moesten langer werken
 - ze moesten machines gaan gebruiken
 - ze moesten meer land gaan bewerken
5. Hoe kregen de boeren na de Tweede Wereldoorlog hulp om machines te kunnen kopen?
 - alle boeren waren rijk genoeg en hadden geen hulp nodig
 - de boeren kregen subsidie van de Europese Unie
 - de boeren kregen gratis machines
6. Wat had de boer van de klomp gedaan om de energiekosten laag te houden?
 - personeel ontslagen
 - minder koeien genomen
 - een windmolen aangeschaft
7. Nu er voldoende voedsel is, kijkt de EU samen met de boeren ook naar...?
 - verhoging van de productie van voedsel
 - de kwaliteit van het voedsel, de natuur en de zorg voor de dieren
 - natuurbescherming en meer kunstmest gebruik
8. Waarom hebben de EU-lidstaten met elkaar regels afgesproken om de lucht- en watervervuiling door mestoverschotten te voorkomen?
 - dat is goedkoper
 - lucht- en watervervuiling gaan over de landsgrenzen heen
 - dan kan de Europese Unie zelf de vervuiling aanpakken

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?

www.eu.nl ► onderwijs

© Europese Unie

DE KLOMP, vragen en antwoorden

1. Wat voor boer is de eigenaar van de klomp?
 - hij is varkenshouder
 - hij is pluimveehouder
 - hij is melkveehouder
2. Wanneer was in Nederland “de Hongerwinter”?
 - 1945
 - 1944
 - 1943
3. Wat werd na de Hongerwinter in de Europese Unie afgesproken?
 - dat er voedsel uit landen buiten Europa moest komen
 - dat er voor iedereen in Europa voldoende en betaalbaar voedsel moest zijn
 - dat de boeren meer grond moesten krijgen
4. Wat moesten de boeren doen om voldoende en betaalbaar voedsel te kunnen produceren?
 - ze moesten langer werken
 - ze moesten machines gaan gebruiken
 - ze moesten meer land gaan bewerken
5. Hoe kregen de boeren na de Tweede Wereldoorlog hulp om machines te kunnen kopen?
 - alle boeren waren rijk genoeg en hadden geen hulp nodig
 - de boeren kregen subsidie van de Europese Unie
 - de boeren kregen gratis machines
6. Wat had de boer van de klomp gedaan om de energiekosten laag te houden?
 - personeel ontslagen
 - minder koeien genomen
 - een windmolen aangeschaft
7. Nu er voldoende voedsel is, kijkt de EU samen met de boeren ook naar...?
 - verhoging van de productie van voedsel
 - de kwaliteit van het voedsel, de natuur en de zorg voor de dieren
 - natuurbescherming en meer kunstmest gebruik
8. Waarom hebben de EU-lidstaten met elkaar regels afgesproken om de lucht- en watervervuiling door mestoverschotten te voorkomen?
 - dat is goedkoper
 - lucht- en watervervuiling gaan over de landsgrenzen heen
 - dan kan de Europese Unie zelf de vervuiling aanpakken

Dit verhaal is onderdeel van de
Europese Verhalenkoffer

Meer info?

www.eu.nl ► onderwijs

© Europese Unie